

LUDVIG PUUSEPP

3.12.1875–19.10.1942

Ludvig Puusepp sündis 3. detsembril 1875 Kiievis kingsepp Martin Puusepa pojana. 1894. a lõpetas ta kuldmedaliga gümnaasiumi ja asus õppima Peterburi Sõjaväemeditsiini Akadeemiasse. V kursuse üliõpilasena töötas L. Puusepp kuulsa neuroloogi akadeemik V. M. Bahterevi kliinikus. Lõpetanud 1899. a hiilgavalt akadeemia jäi ta sinna tööle. Oma esimese neurokirurgilise operatsiooni tegi L. Puusepp 1899. a. 1902. a kaitses ta doktoritöö peenise ereksiooni ja ejakulatsiooni juhtivatest ajukeskustest. Töö oli neurofüsioloogilist laadi ja põhines neurokirurgilist tehnikat nõudvatel eksperimentidel koertega.

Vene-Jaapani sõjast võttis L. Puusepp osa arstina ning jätkas pärast seda tööd neuroloogia ja kirurgia ühendamiseks. Akadeemik V. M. Bahterevi toetusel avati Peterburi Psühhoneuroloogia Instituudis 4. septembril 1907 maailma esimene neurokirurgia kateeder koos kliinikuga. Uut õppeainet, kirurgilist neuropatoloogiat, asus õpetama eradotsent L. Puusepp. 1910. a valiti ta maailma esimeseks kirurgilise neuropatoloogia professoriks ja Psühhoneuroloogia Instituudi neurokirurgia kliiniku direktoriks. Ta hakkas lugema erikursust ka Peterburi Sõjaväemeditsiini Akadeemia kuulajatele. Oma teadustegevuse tulemused võttis ta kokku 1917. a ilmunud teoses „Osnovõ hirurgitcheskoi nevropatologij. Tom I“.

1914. a mobiliseeriti L. Puusepp sõjaväearstina. Sõjakogemused üldistas ta 1916. a ilmunud uurimuses „Traumaatiline sõjaneuroos“ ja 1917. a avaldatud teoses „Närvisüsteem ja sõda“.

Peterburis veedetud 26 aasta jooksul sai L. Puusepast rahvusvaheliselt tuntud teadlane, kes pani aluse oma koolkonnale neurokirurgias.

1920. a opterus L. Puusepp Eestisse. 2. septembrist 1920 kuni surmani 19. oktoobril 1942 töötas ta Tartu Ülikooli neuroloogiaprofessorina ja närvikliiniku juhatajana. Esimese ajuoperatsiooni Eestis tegi ta 8. aprillil 1921. Järgnevate aastate jooksul kujunes Tartu Ülikool ainsaks neurokirurgilise ravi keskuseks Baltimaades. L. Puusepa juurde tuldi operatsioonile ka Poolast, Soomest, Jugoslaaviast, Palestiinast, Venemaalt jm. Prof L. Puusepa õpilastest ja kaastöelistest kujunes kõrge kvalifikatsiooniga kollektiiv. Tartusse saabus tema juurde kogemusi omandama arste paljudest maailma maadest.

Tartu perioodil ilmus L. Puusepa kapitaalne teos „Die Tumoren des Gehirns“ (1929, 726 lk), mis tõlgiti ka hispaania keelde, 1932–1939 kirjutas ta valmis kaks ja pool köidet 4-köitelisena planeeritud käsiraamatust „Die chirurgische Neuropathologie“. L. Puusepa viimaseks suuremaks ilmunud tööks jäi 1941. a ilmunud „Peaaju, tema töö ja tervishoid“.

L. Puusepa suuri teeneid arstiteaduse arendajana tunnustati tema valimisega paljude teaduslike seltside liikmeks või korrespondentliikmeks (vähemalt 32 seltsis). Ta oli Padua (1922) ja Vilniuse (1928) ülikooli audoktor, Rumeenia, Norra, Viini ja Praha neuroloogiliste ja psühhiaatriliste seltside auliige, Portugali Teaduste Akadeemia (1928), Ferrara Teaduste Akadeemia (1939) auliige jm.

L. Puusepp suri 19. oktoobril 1942 Tartus.